

Datum

2025-01-30

Adress

Diarienummer

SBN-2024-783

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss - Inbjudan till samråd om Maxima VA SYD STK-2024-1389

Stadsbyggnadsnämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

VA SYD har för avsikt att ansöka om tillstånd för om- och utbyggnad av Sjölunda avloppsreningsverk, samt för två nya avloppstunnlar som leder till avloppsreningsverket. De ingående delarna benämns tillsammans MAXIMA. Samrådet utgörs av ett så kallat avgränsningssamråd vars syfte enligt miljöbalken är att inhämta inspel inför den miljökonsekvensbeskrivning (mkb) som krävs för tillståndspröva. Stadsbyggnadsnämnden framhåller behovet av fortsatt dialog kring MAXIMAS påverkan på stadsplaneringen, bland annat för att klargöra MAXIMA:s konsekvenser för genomförandet av en Öresundsmetro. Även den exakta placeringen av de föreslagna tunnelschakten behöver ses över så att en effektiv markanvändning i deras närhet underlättas. Stadsbyggnadsnämnden framhåller vidare behovet av att mkb:n redovisar åtgärder som minskar trafikstörningarna under byggskedet. MAXIMA:s påverkan på sjöfarten samt dess möjlighet att skapa fler värden, förutom att avleda avloppsvatten, behöver också klargöras.

Yttrande

För att värna vattenmiljöer, möjliggöra växande städer och möta krav på mer avancerad rening planerar VA SYD att bygga ett nytt gemensamt avloppsreningsystem (MAXIMA) för kommunerna Burlöv, Lomma, Malmö och Lund. Stadsbyggnadsnämnden välkomnar satsningen på MAXIMA och kan konstatera att tunnelns dragning inom Malmö i stort överensstämmer med redovisningen i Malmös översiktsplan.

Avgränsningssamrådets handlingar lyfter många aspekter som kommer att behöva beaktas i den efterföljande miljökonsekvensbeskrivningen (mkb). Handlingarna är på många sätt heltäckande men ur stadsbyggnadssynpunkt önskar stadsbyggnadsnämnden

framföra nedanstående avseende den kommande miljökonsekvensbeskrivningens innehåll. Yttrandet avser endast de delar av MAXIMA som berör Malmö.

Öresundsmetron

Stadsbyggnadsnämnden menar att det fortsatta arbetet med MAXIMA måste uppmärksamma den pågående planeringen med att förverkliga en Öresundsmetro. Eftersom både MAXIMA och metron kommer att göra anspråk på plats under mark så behöver det säkerställas att projekten genomförs i nära samarbete med varandra så att eventuella konflikter avvärjs. Det bör också uppmärksammas att metron kan komma att fortsätta från Malmö C till en metrostation vid Värnhemstorget. Metron kan på sikt komma att få ytterligare en linje. En tänkbar sådan sträckning sammanbinder Östra hamnen med Svågertorp, via Malmö C. Det uppstår således ett antal platser där anspråken för MAXIMA och metrosystemet kommer att korsa varandra och där deras placering, djupläge och juridiska förutsättningar därför behöver samordnas. Det finns även skäl att samverka under de förberedande arbetena, det gäller exempelvis genomförandet av geotekniska undersökningar.

Framtida exploateringsmöjligheter

Malmö är en av de städer i Sveriges som har starkast befolkningstillväxt. Den planerade avloppstunneln passerar under exploaterbar mark i stationsnära lägen. Inom sådana områden är exploateringstrycket särskilt högt. Mkb:n behöver därför tydligt redovisa om, och i så fall på vilket sätt tunneln begränsar möjligheterna att nyttja marken ovan tunneln, till exempel avseende bebyggelsens placering och val av grundläggningsteknik.

I samband med avloppstunnelns anläggande kommer ett antal befintliga VA-ledningar att kunna tas ur drift. Dessa kan idag utgöra hinder för ny exploatering, planteringar eller annan markanvändning. Outnyttjade ledningar som inte löpande underhålls riskerar att rasa och på sikt ge upphov till sättningar. I mkb:n behöver dessa ledningar identifieras, analyseras och lämpliga åtgärder föreslås.

Enligt handlingarna kommer ett antal byggschakt att anläggas på platser i den tätbebyggda staden. Mkb:n behöver redovisa vilka krav schakten ställer efter färdigställandet avseende tillfartsvägar, uppställningsplatser, bärighet etcetera. Mkb:n behöver även på ett åskådliggörande sätt redovisa förslag på hur schakten kan gestaltas efter färdigställandet. Detta måste ske i dialog med stadsbyggnadskontoret. Även placeringarna av dessa schakt är viktiga då de kan påverka fastighetsägarnas möjlighet att i framtiden uppföra bebyggelse. Genom att förskjuta schaktens placering ett antal meter längs tunnelns sträckning skulle en effektivare markanvändning kunna uppnås och betydande vinster skapas för såväl samhället som fastighetsägare. Det gäller exempelvis schakt 20 (vid Spillepengens trafikplats) som placerats mitt på en fastighet i stället för i fastighetens gräns. Dialog behöver föras med stadsbyggnadskontoret för att klargöra vilka schakt som bör ges en något förskjuten placering.

Påverkan på växtlighet

Av handlingarna framgår det att växtligheten inom arbetsområdena kring schakten kan komma att påverkas. Stadsbyggnadsnämnden vill i det sammanhanget särskilt framhålla värdet av att bibehålla och skydda befintliga träd. Det kan innebära att arbetsplatsområdenas utbredning eller disposition behöver anpassas efter trädens placering. Mkb:n behöver redovisa hur detta kan tillgodoses. I de fall träd behöver fällas ska de ersättas så att samma krontäkningsgrad uppnås.

Transporter

Samrådshandlingarna nämner det förväntade transportbehovet av bland annat byggmassor under anläggningstiden, och att transporterna kommer att behöva beaktas ur störningssynpunkt. Det redovisade behovet av vägvästängningar kring schaktens arbetsområden gör att stadsbyggnadsnämnden även vill påtala värdet av att beakta de störningar som kan uppstå av att leda om trafik till områden som inte ligger i direkt anslutning till arbetsområdena. Stadsbyggnadsnämnden önskar därutöver att tunnelarbetet organiseras så att massupptagningen i huvudsak sker från de schakt som ligger i de minst störningskänsliga områdena.

Sjöfart

De nya utloppsledningarna från Sjölanda reningsverk kommer att anläggas med muddring och pålning inom en given korridor. Pålnings- och muddringsarbetet kommer att ske parallellt med farleden som leder in till Oljehamnen. Det är angeläget att mkb:n visar på åtgärder som säkerställer att fartygstrafiken inte påverkas negativt.

Söka fler nyttor

MAXIMA är en av stadens genom tiderna största investering. Det är därför angeläget att investeringen ger så många värden som möjligt. Stadsbyggnadsnämnden ser därför gärna att synen på tunneln och de därtill kopplade arbetena vidgas för att undersöka hur fler nyttor kan uppnås.

ordförande

Stefana Hoti (MP)

sekreterare

Kristina Andersson